

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สาเหตุของการกลับไปเสพติดสุราซ้ำของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษา
จากศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวอัจฉราพร นัดสาสาร

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ชลอศรี	แดงเปี่ยม	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตตาภรณ์	จิตรีเชื้อ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา(descriptive study)โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะของการเสพสุราของผู้เสพติดสุราซ้ำและเพื่อศึกษาสาเหตุของการกลับไปเสพติดสุราซ้ำของผู้ที่ผ่านการบำบัดรักษาจากศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่แล้ว ได้แก่ สาเหตุส่วนบุคคล สาเหตุด้านสิ่งแวดล้อม ประชากรที่ศึกษาเป็นผู้เสพติดสุราซ้ำที่ผ่านการบำบัดรักษาจากศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่ และกลับเข้ามารับการบำบัดรักษาเป็นครั้งที่ 2 ขึ้นไป จำนวน 90 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีค่าดัชนีความตรงของเนื้อหาของผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เท่ากับ .92 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .78 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาลักษณะการเสพสุราของผู้เสพติดสุราซ้ำพบว่า ผู้เสพติดสุราส่วนใหญ่ ดื่มเบียร์มาก่อนการดื่มสุราร้อยละ 50 อายุที่เริ่มดื่มสุราครั้งแรกอยู่ระหว่าง 10-19 ปีร้อยละ 57.8 อายุที่เริ่มเสพติดสุราอยู่ระหว่าง 20-29 ปีร้อยละ 33.3 สุราที่ดื่มเป็นประจำคือ สุราเสรีร้อยละ 64.4 ดื่มวันละ 1 ขวดมากที่สุดร้อยละ 44.5 และจะดื่มสุราตลอดวันร้อยละ 64.5 ระยะเวลาในการดื่มต่อวันอยู่ระหว่าง 4-7 ชั่วโมงมากที่สุดร้อยละ 38.8 ความถี่ในการดื่มสุราส่วนใหญ่จะดื่มทุกวัน ร้อยละ 84.4 และจะดื่มที่บ้านมากที่สุดร้อยละ 64.4 ลักษณะการดื่มจะดื่มคนเดียวร้อยละ 63

สาเหตุของการกลับไปเสพติดสุราซ้ำโดยรวมทุกด้านมีความชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 61.1 รองลงมาอยู่ในระดับมากร้อยละ 26.7 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าสาเหตุส่วนบุคคล ได้แก่ อาการอยากสุราเป็นสาเหตุที่มีความชัดเจนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดร้อยละ 42.2 (21.1+21.1) ด้านการขาดแรงจูงใจเป็นสาเหตุที่มีความชัดเจนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 40(35.6+4.4) และอยู่ในระดับน้อยถึงน้อยที่สุดร้อยละ 40(30+10) และด้านการขาดทักษะ ในการเผชิญสถานการณ์เสี่ยงเป็นสาเหตุที่มีความชัดเจนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดร้อยละ 35.5 (21.1+14.4) และระดับน้อยถึงน้อยที่สุดร้อยละ 34.4(24.4+10) ส่วนสาเหตุสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านการมีแหล่งขายสุราในชุมชนเป็นสาเหตุที่มีความชัดเจนอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ร้อยละ 81.2 (37.8+43.4) และด้านสิ่งแวดล้อมคุกคามเป็นสาเหตุที่มีความชัดเจนอยู่ในระดับน้อย ถึงน้อยที่สุดร้อยละ 62.2(31.1+31.1)

จากการศึกษารั้วนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรมีนโยบายในการควบคุมการดื่มสุราในกลุ่ม วัยรุ่นตอนต้นอย่างเคร่งครัด ซึ่งมีแนวโน้มเริ่มติดสุราเมื่อเป็นวัยรุ่นตอนปลาย ดังนั้นผู้ปกครอง สถาบันการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือในการดูแลประชากรกลุ่มนี้ โดยเฉพาะ บิดามารดาควรเป็นตัวอย่างที่ดี ให้คำปรึกษาแนะนำและห้ามปรามไม่ให้บุตรหลานดื่มเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์ ส่วนสาเหตุกาเสพติดสุราซ้ำทุกด้านควรมีการป้องกันและแก้ไขไม่ให้กลับไป เสพซ้ำ โดยเฉพาะควรมีการควบคุมแหล่งจำหน่ายสุราในชุมชนตามกฎหมายอย่างจริงจัง และเมื่อ ผ่านการบำบัดรักษาแล้วควรสร้างเสริมทักษะในการเผชิญสถานการณ์เสี่ยง อีกทั้งครอบครัวและ ผู้ให้บริการต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านแรงจูงใจให้เลิกเสพอย่างถาวร

Independent Study Title Cause of Relapse in Alcoholic After Completed Program Provided at Chiang Mai Drug Dependence Treatment Center.

Author Miss.Atcharaporn Nadsasarn

Degree Master of Public Health

Independent Study Advisory Committee

Assoc.Prof. Chalorsri Dangpiam Chairman

Asst.Prof. Jittaporn Jitricheung Member

Abstract

The objective of this study was to study characteristic of alcoholism and causes of relapse in alcoholics, both personal and environmental causes, after completion of a program provided by Chiang Mai Drug Dependence Treatment Center. The study population was 90 alcoholics, who used to received a program at Chiang Mai Drug Dependence Treatment Center. Data were collected using an interview questionnaire with the content validity index of .92 and the reliability was .78 by Kuder-Richardson Formula and data were analysed using descriptive statistics.

The results of study revealed that 50% of the alcoholics drank beer the first as beverage prior to drinking liquor (other types of alcohol). The age of beginning alcohol use was between 10-19 years (57.8%). The age of beginning addiction was between 20-29 years (33.3%). The 64.4% of alcoholics routinely drank home made alcohol. Most alcoholics drank alcohol 1 bottle/day (44.5%) and used it a whole day (64.5%). Most alcoholics spent 4-7 hours on drinking (38.8%), drank daily (84.4%), drank at home (64.4%), and drank by own (63%).

All alcohol relapse causes were shown at a moderate level(61.1%) and a high level (26.7%). Regarding to each aspect of relapse causes, the result found that personal cause identified as craving was the most cause reported in high to highest level as 42%(21.1+21.1), lack of motivation was reported in high to highest level as 40%(35.6+4.4), and lack of ability in facing situation was reported in high to highest level as 35.5%(21.1+14.4) and low to lowest 34.4%(30+10). The environmental causes were selling alcohol sources in community reported in high to highest level as 81.2%(37.8+43.4) and threatening community circumstances was reported in low to lowest as 62.2%(31.1+31.1).

Recommendations from this study are that there should be serious policy for controlling alcohol use in early adolescents who are likely to develop alcohol dependence in later adolescence. Parents, Educational institutes, and related organization should cooperate to take care of those adolescents particularly parents should be a role model, counsel and prohibit their children from drinking alcohol selling in the community. After treatment both family and health care providers should participate to support clients' motivation for remaining abstinent.